

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Datum: 2026-05-06
SMHI Dnr: 2026/989/6.3.1
Er referens: NV-26-031892
("Nordsjöprogrammet
2028-2033")

registrator@naturvardsverket.se
kopia: espoo@naturvardsverket.se

Yttrande över – Underrättelse från Nederländerna enligt Esbokonventionens protokoll om strategiska miljöbedömningar gällande framtagande av Nordsjöprogrammet 2028-2033

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och avser inte att delta vidare i det gränsöverskridande samrådet. Samtidigt önskar myndigheten att följande beaktas i framtagandet av programmet.

Olja och gasutvinning

Klimatförändring och havsförsurning utgör betydande hot mot marina ekosystem. Alla framtida uttag av olja och gas från havsbotten, med efterföljande användning som fossilt bränsle, bidrar till negativa gränsöverskridande effekter på både klimat och havets kemiska balans.

I memorandumet framgår att samexistens mellan olika energisystem, inklusive olje- och gasutvinning, kan bli möjlig i framtiden. Mot denna bakgrund uppmanar myndigheten att programmet istället inriktar sig på en tydlig avveckling av olje- och gasutvinning samt att nya tillstånd för utvinning av fossila bränslen inte beviljas.

Koldioxidlagring

Myndigheten ser en risk i att koldioxidlagring i havsbotten kan fungera som incitament till fortsatt användning av fossila bränslen. Enligt memorandumet kan sådan lagring komma att förekomma i närheten av andra resursnyttjanden inklusive vindkraft.

Koldioxidlagring kan vid läckage bidra till havsförsurning. Därför är det viktigt att den naturliga variationen av både pH och det marina karbonatsystemet är välkända i de havsområden som kan komma att påverkas av läckage.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

En eventuell signal från ett utsläpp måste kunna skiljas från både den naturliga variationen och mer långsiktiga regionala trender. Vidare är det viktigt att kunna utvärdera potentiell påverkan från koldioxidlagringen i relation till annan variabilitet orsakad av andra mänskliga aktiviteter i området, inklusive påverkan från vindparker och fiskeaktiviteter.

Vindkraft

Memorandumet behandlar en utökning av områden avsedda för vindkraft samt utreder möjligheterna till samutnyttjande inom samma geografiska områden. Kumulativa effekter från flera havsbaserade vindparker samt från andra aktiviteter inom samma geografiska område bör utredas. Särskilt bör påverkan på stratifiering, mixning och sedimentation undersökas med konsekvenser för flöden av växthusgaser, näringsämnen, primärproduktion och det marina ekosystemet i stort.

Kablar och rör på havsbotten

Memorandumet tar upp en ökning av kabelkorridorer och rörledningar. I ljuset av redan existerande kabel- och rörmaterial på havsbotten, tillsammans med de tusentals kilometer med kablar som kan komma att installeras framöver, rekommenderar myndigheten att rör och kabelförläggningar utförs på sätt som underlättar återupptagning och materialåtervinning. Detta är särskilt viktigt i ett flergenerationsperspektiv med tanke på eventuell spridning av mikro-, nano-, pikoplast samt bly och koppar till den marina miljön.

Fiske

Memorandumet tar upp bottenrålning och behovet av ny teknik. Myndigheten uppmanar att ny teknik ersätter bottenrålning. Bottenrålning är en verksamhet som genererar utsläpp av växthusgaser i marina områden. Inte bara som ett direkt resultat av förbränning av bränsle, utan även den fysiska störningen på havsbotten frigör växthusgaser som koldioxid till vattenpelaren. Konsekvenserna av detta bör beaktas med avseende på klimatförändring och havsförsurning.

Sjöfart

Sjöfart är en gränsöverskridande aktivitet som innebär en belastning på den marina miljön och klimatet. Memorandumet pekar på att fartygsaktiviteten förväntas koncentreras till mindre områden på grund av konkurrens om utrymme, vilket ökar belastningen i de områden trafiken förekommer. Därtill tillkommer den prognostiserade intensifieringen av fartygstrafik i Nordsjöområdet. Således är det viktigt att alla angränsande länder arbetar för att minska utsläpp och fysisk påverkan från sjöfarten och att säkerställa efterlevnad av gällande regler.

Kumulativa effekter

Idag finns det stora kunskapsluckor om viktiga kopplingar mellan förändringar i den fysiska och kemiska havsmiljön, de marina ekosystemen, samt mänskliga aktiviteter. Därför är det viktigt att kumulativa effekter ses i perspektivet av olika typer av verksamheter och i ljuset av klimatförändring och havsförsurning.

Vidare bör det beaktas att den totala belastningen av föroreningar till havs, inklusive mikro-, nano-, och pikoplaster samt nyare föroreningar som ännu inte regleras, är ökande och sker över gränsöverskridande skalor. Det är därför extra viktigt att

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

försiktighetsprincipen beaktas i perspektivet av multipla stressorer för att förhindra att olägenheter uppstår i den marina miljön.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Ylva Ericson.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering